

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach	
Fakulta: Lekárska fakulta	
Kód predmetu: USL/BVE/14	Názov predmetu: Biomedicínsky výskum a etika
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Cvičenie Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 / 1 Za obdobie štúdia: 14 / 14 Metóda štúdia: prezenčná	
Počet ECTS kreditov: 4	
Odporúčaný semester/trimester štúdia:	
Stupeň štúdia: N	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Účasť na prednáškach a cvičeniach v stanovenom rozsahu, úspešné odprezentovanie seminárnej práce. Detailné podmienky k povinnej účasti a formám hodnotenia sú dostupné na webe ústavu. https://www.upjs.sk/lekarska-fakulta/ustav/sudne-lekarstvo/vyuka/predmety/certifikovany-interdisciplinarny-blok/	
Výsledky vzdelávania: Predmet je zameraný na osvojenie si poznatkov o etickej dimenzii biomedicínskeho výskumu a jeho histórie v úzkej spätosti s príslušnými právnymi normami EÚ a ich implementácie do národných legislatívnych noriem, s osobitným zreteľom na animálne pokusy, vrátane primátov a človeka a ich náhrady alternatívnymi metódami. Ponúka interdisciplinárny pohľad na nové trendy medicínskeho výskumu v oblasti genomiky a epigenomiky a nové etické problémy súvisiace s ich implementáciou do humánnej medicíny.	
Stručná osnova predmetu: Biomedicínsky výskum a jeho charakteristika. História biomedicínskeho výskumu. Korene experimentálnej medicíny. Ciele a typy biomedicínskeho výskumu. Definícia zdravia a choroby podľa WHO a jej správna interpretácia. Pozitívny a negatívny pohľad spoločnosti na lekárov a iných pracovníkov v zdravotníctve a na systém zdravotnej starostlivosti. Medzinárodné deklarácie a právne normy upravujúce biomedicínsky výskum v SR a EÚ. Súčasný stav biomedicínskeho výskumu a každodennej praxe. Etické dilemy biomedicínskeho výskumu – všeobecný prehľad, definície, analýza. Etické aspekty biomedicínskeho výskumu so zameraním na zvieratá – výber zvierat, počet, chov, systém kontrolných skupín, manipulácia, experimentálne intervencie (neinvazívne a invazívne), podmienky dodržania 4R (reduction, refinement, replacement, responsibility) a welfare zvierat v kontexte bioetiky. Etické dilemy a modelové situácie biomedicínskeho výskumu so zameraním na zvieratá. Zostavenie experimentu s použitím laboratórnych zvierat. Etické aspekty experimentálneho modelu. Vedenie experimentálnych protokolov. Zdravie a choroba z hľadiska genetiky a genomiky. Etické aspekty génovej manipulácie, génovej terapie, klonovania. Implementácia genomiky a epigenetiky do humánnej medicíny. Etické dilemy génovej terapie vybraných druhov ochorení v ľudskej populácii. Etické aspekty využitia alternatívnych metód, ich verifikácia a validita. Nové trendy v biomedicínskom výskume, ich všeobecný prehľad, perspektívy, etické aspekty a problémy. Etické komisie, ich úloha	

a právo kontroly praktického výkonu experimentov (spôsob predkladania, schválenia, výkonu a kontroly pokusu). Etická komisia UPJŠ. Etická komisia UPJŠ LF – zriadenie, zodpovednosť, rozbor činnosti, rozhodnutia. Etický kódex študenta UPJŠ. Hodnotenie výsledkov pokusu (štatistika, extrapolácia a validita výsledkov). Etické dilemy a modelové situácie v hodnotení výsledkov pokusu. Zber empirických údajov a ich využitie v medicínskej praxi. Výber správnych metód pri spracovaní údajov. Základné pravidlá štatistických metód. Etické aspekty využitia získaných údajov vo výskume a v praxi. Etické dilemy a modelové situácie v medicínskej štatistike. Etické aspekty súvisiace s publikovaním a prezentáciou výsledkov. Extrapolácia a význam pre cieľové objekty. Plagiátorstvo. Etické aspekty vzťahov s médiami. Jednotlivé formy prezentácie výsledkov a praktické rady pri písomnom a ústnom prejave. Indexové časopisy, citačný index, impact factor. Simulácia písania vedeckej práce a súhrnného článku. Porušenie etických noriem a zásad. Konflikt záujmov. Opatrenia a sankcie pri porušení etických noriem a zásad.

Odporúčaná literatúra:

CIMBOLÁKOVÁ, I. a kol. Výskum v medicíne a etika. Košice: UPJŠ v Košiciach, 2015.

LONGAUER, F., PALAŠČÁK, J. a kol. Vybrané kapitoly pre semináre z lekárskej etiky. Košice: UPJŠ v Košiciach, 2003.

ŠOLTÉS, L., PULLMAN, R. a kol. Vybrané kapitoly z medicínskej etiky. Martin: Osveta, 2008.

PTÁČEK, R., BARTŮNEK, P. a kol. Etické problémy medicíny na prahu 21. storočia. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 110

abs	n
99.09	0.91

Vyučujúci: doc. MUDr. Silvia Farkašová Iannaccone, PhD., doc. Ing. Iveta Cimboláková, PhD., MUDr. Ingrid Nerantzakis, MUDr. Dorota Sopková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 22.07.2021

Schválil: